

Proces naar één fractie GroenLinks PvdA Voorne aan Zee

Beste Gerard, je had mij gevraagd om een beschrijving hoe wij in de afdeling en gemeente Voorne aan Zee (voormalig Hellevoetsluis, Brielle en Westvoorne) gekomen zijn tot een gezamenlijke fractie van GroenLinks en PvdA. Ik heb dit samen met Bianca Verschoor, mijn toenmalige ambtsgenoot bij GroenLinks opgesteld, ook met dank aan haar voor een paar waardevolle tips.

Al heel lang was ik persoonlijk van mening dat we zoveel doelmatigheid en doeltreffendheid naast ons lieten liggen door als links-progressieve partijen elkaar te bevechten, of op zijn best niet samen te werken. Vanaf 2015 had ik daar zowel binnen de PvdA-fractie Hellevoetsluis als met Bianca Verschoor regelmatig informele gesprekken over. Bianca had daar wel oren naar, maar er zaten toen bij enkelen tussen PvdA en GroenLinks nog enkele weerstanden van persoonlijke aard. Eigenlijk hadden wij beiden bij onze twee partijen dezelfde ervaringen.

In 2018 werd ik zelf fractievoorzitter voor de PvdA, en de gesprekken over een eventuele lokale samenwerking met Bianca – die al langer fractievoorzitter bij GroenLinks was – werden frequenter en intensiever. Terwijl ik voor die tijd bij sommigen uit beide partijen koudwatervrees bemerkte (vaak vooral op persoonlijke gronden) proefde ik vanaf eind 2018 steeds meer dat de scherpe kantjes van de tegenstand tegen samenwerking GroenLinks/PvdA langzaam wegebden en er over en weer meer waardering voor elkaar ontstond.

Ook bestuurlijk werden eerste stappen gezet naar het elkaar aftasten en werd er advies gevraagd aan, en gekregen van het CLB en partijbestuur in de vorm van de notitie 'Samenwerking met andere politieke partijen (2020)'. Op 17nov 2020 vond in de ALV van de PvdA Voorne met de leden een themadiscussie over Linkse samenwerking. Hierop werd nader ingegaan door onze gastsprekerster Jacqueline Kalk van het CLB. Het afdelingsbestuur van PvdA Voorne had voor deze themabespreking een begeleidend stuk meegestuurd, waarin onder meer de volgende paragraaf:

Waarom is politieke samenwerking belangrijk

Op lokaal niveau zorgen we voor brede steun in de samenleving voor die zaken die voor onze kiezers belangrijk zijn. We streven naar een sterke positie in de gemeenteraad om dit ook politiek te kunnen realiseren.

In de lokale politiek herkennen wij partijen waarvan de standpunten grote overeenstemming tonen met die van onze PvdA. Bewegingsredenen om onze werkzaamheden gezamenlijk te doen zijn:

1. Electoraal (je denkt door samen te gaan meer stemmen te halen),
2. Versterken van de kandidatenlijst,
3. Doelmatiger en doeltreffender taakuitvoering (gescheiden moeten de fracties uit deze partijen alle werkzaamheden ieder voor zich doen, in plaats van de krachten te bundelen en er gezamenlijk sterker uit te komen),
4. Meer invloed en kans op coalitiedeelname.

Samenwerking met deze politieke partijen ligt daarom voor de hand. De voorbereiding op de volgende gemeenteraadsverkiezingen is een logisch

moment om over de samenwerking met andere politieke partijen in de gemeente na te denken.

De conclusie uit deze themabespreking was dat de leden voldoende grond zagen voor een verdergaande samenwerking bij de GR-verkiezingen 2022 met GroenLinks, en dat dit in de volgende ALV formeel ter besluitvorming zou worden voorgelegd. In de aanloop naar deze ALV werd in samenwerking met het Rode Nest (<https://rodenest.nl/>) een ledenenquête uitgezet. Samenvattend waren hieruit de resultaten:

- Respons 39%.
- 79% voor samenwerking met andere partijen, 14% daar tegen.
- 52% voor vergaande samenwerking in de vorm van één kandidatenlijst en één programma, 19% voor het oprichten van een nieuwe progressieve lokale partij (19%).
- 94% ziet GroenLinks dan als meest in aanmerking komende partij voor verder samenwerking; gevolgd door 52% voor SP en 21% voor D66.

GroenLinks had een vergelijkbaar traject doorlopen, en ook daar waren de leden in grote meerderheid voor een samenwerking met PvdA. Met bovenstaande status kregen de afdelingsbesturen het mandaat om de onderlinge samenwerking GroenLinks PvdA nader vorm te geven. Het heeft ons zeker geholpen dat er ook langzamerhand landelijk een beweging ontstond waarbij GroenLinks en PvdA meer samen gingen doen (met dank aan Frank van de Wolde, Jesse Klaver en Liliane Ploumen).

Intussen waren de fracties van GroenLinks en PvdA Hellevoetsluis al vanaf sep2021 volledig gaan samenwerken door middel van gezamenlijke fractievergaderingen, waarbij de volgende werkafspraken werden gemaakt:

- We spreken in fractieoverleg af wie bij welk agendapunt het woord voert. Liefst een voor ons samen, maar daar kunnen we incidenteel van afwijken. We geven dit tijdens de beraadslagingen aan. (Opm.: dit kon het geval zijn bij verschil van mening, of op strategische gronden door hierdoor toegenomen spreektijd);
- Bij de mededelingen in de Raad van 30sep deze status quo melden.

Sinds een aantal jaren waren de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne een traject ingegaan om te komen tot een gemeentelijke herindeling en inmiddels was besloten om te komen tot één fusiegemeente (vanaf 01jan2023 is dit de nieuwe gemeente Voorne aan Zee). De drie PvdA-afdelingen waren al enkele jaren daarvoor met instemming van het partijbestuur samen gegaan in één afdeling Voorne. In de ontwikkeling naar één gemeente hadden de drie Raden de besprekingen gestart om te komen tot een gezamenlijke Strategische Visie. Met de besturen, de fracties en enkele actieve leden van GroenLinks en PvdA hebben wij deze besprekingen onderling geharmoniseerd door een 'Strategische Visie over Links' op te stellen. Deze besprekingen werden in verband met Covid-19 digitaal gevoerd. Saillant was dat na afloop de deelnemers aangaven dat in de discussies niet herkenbaar was wie nu de GroenLinks- en wie de PvdA-leden waren. De extremen in meningen binnen de twee bloedgroepen bleken vaak groter, dan onderling tussen de bloedgroepen.

Vanaf medio 2021 voeren de afdelingsbesturen van GroenLinks en PvdA op Voorne gezamenlijke bestuursvergaderingen. Op 30nov2021 werd in de aanloop naar de GR-verkiezingen van 2022 twee gezamenlijke commissies van GroenLinks en PvdA werkgroepen ingesteld: Programmacommissie en Kandidaatstellingscommissie. In de Programmacommissie was de samenwerking net zo voortvarend als hiervoor geschetst bij de totstandkoming van de 'Strategische Visie over Links': de groenste PvdA'ers waren groener dan sommige GroenLinksers, en de sociaalste GroenLinksers waren socialer dan sommige PvdA'ers. Ik zat niet in de Kandidaatstellingscommissie, maar bij de presentatie en vaststelling van de kandidatenlijst in de ALV heb ik wel begrepen dat ook daar de discussies opbouwend werden gevoerd met de bereidheid om elkaar te gunnen; het resultaat was een uitgebreide lijst waarbij om en om de plekken werden gevuld door PvdA en GroenLinks.

Mijn persoonlijke mening: Nederland, en met name de mensen die het niet vanzelf komt aanwaaien, en ons Milieu en Natuur, zouden er zeer bij gebaat zijn als de linksprogressieve krachten vergaand samenwerken: streven om verschillen van visies en inzichten aan elkaar uit te leggen, en verschillen van meningen van elkaar te accepteren. En, last but not least: ik ben er trots op dat we in Voorne aan Zee tegen de algemene stroom in een deel van deze samenwerking al gestalte geven, terwijl aan de rechterzijde de versnippering steeds verder gaat. Internationaal (Europees zowel als wereldwijd) moeten wij ook streven naar maximale bundeling van linksprogressieve bewegingen. Laat het 'elkaar de tent uit vechten' maar lekker aan rechts over.

Bianca geeft nog de volgende tips mee (waar ik voor 100% achter sta):

Tip 1 - Het gaf rust dat de kandidatenlijst om en om was en dit ook vooraf goed vastgelegd was. Indien er ter gelegenheid van de ALV mensen naar boven werden geschoven, kon een GroenLinks-lid alleen andere GroenLinks-leden naar beneden schuiven.

Tip 2 - De lijsttrekker was van de PvdA; dit betekende niet dat hij alleen alle lijsttrekkersdebatten ging voeren. De ene keer deed hij dat, de andere keer de nummer twee, van GroenLinks. Als tip zou ik willen meegeven dat het voor sommige debatten wellicht handiger geweest was als er een PvdA- en een GroenLinks-lid samen de debatten met z'n tweeën hadden gedaan, indien mogelijk. Dit biedt mogelijkheden om binnen een debat onderwerpen te verdelen. Ga er wel altijd met z'n tweeën heen; dit straalt vertrouwen uit, ook al gaat het niet altijd zoals de 'bankzitter' wil.

Tip 3 - Maak gebruik van elkaars expertises en sterktes, gun elkaar wat en begrijp dat er verschillen zijn; maak dit bespreekbaar maar ga daarover niet eindeloos in discussie. Wat voor de een heel belangrijk is (stokpaardjes) kan voor de ander niet zo zijn, maar maak dit een partij-stokpaardje, en geef diegene die dit tot zijn stokpaardje heeft gemaakt daar de verantwoordelijkheid voor.

Tip 4 - Beide achterbannen zijn uiterst belangrijk; neem die goed mee. Houd een enquête, onderneem gezamenlijk activiteiten, straal energie uit en wees trouw aan elkaar. Problemen los je samen op en niet via sociale media.

Tip 5 - Spreek met één mond naar buiten. En houd verschillen klein, accepteer deze verschillen, leg focus op overeenkomsten en vergroot deze.

En dan wil ik ten laatste leste nog tip 4 van Bianca aanvullen: globaal zijn er bij beide partijen nu 75 tot 80% leden die het samengaan in de een of andere vorm ondersteunen, en dat is mooi. Maar we moeten ons realiseren dat daarmee ook nog 20 tot 25% deze ontwikkelingen niet helemaal (of helemaal niet) omarmen, terwijl dit allemaal mensen zijn die ons lief zijn en die ons gedachtengoed ondersteunen; deze moeten we niet van ons vervreemden. We moeten dus heel zorgvuldig en met zijden handschoenen vooruit gaan, en heel veel uitleggen en laten zien. Liever een jaar later met zijn allen, dan een jaar eerder met verlies van een smaldeel.

Met vriendelijke groet,

Daan Dankkaart, voormalig fractievoorzitter PvdA Hellevoetsluis, mede namens

Bianca Verschoor, voormalig fractievoorzitter GroenLinks Hellevoetsluis en huidig nr. 2 in de fractie van GroenLinks PvdA Voorne aan Zee.

NB: overal heb ik consequent de volgorde GroenLinks PvdA gehanteerd; dit heeft geen inhoudelijke of politieke betekenis, maar is gekozen op grond van alfabetische volgorde.